

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาท้องถิ่น ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น (2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นตลอดจน และ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนา บทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยกรอบ แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาวิเคราะห์ผ่านบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และวัฒนธรรม ซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นตามกรอบประเด็นคำถามภายใต้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้คัดเลือก จากนั้นผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาโดยสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาในเชิงพื้นที่คือ พื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และได้ศึกษาผู้ที่มีเกี่ยวข้องกับบทบาทการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง ทั้งหมด 3 ฝ่าย ได้แก่ 1) ฝ่ายการเมือง ประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรีตำบลสันโป่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลสันโป่ง 2) ฝ่ายข้าราชการประจำ ประกอบด้วย ปลัดหรือรองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษาและวัฒนธรรม ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 3) ฝ่ายผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำองค์กรชุมชน ในพื้นที่ตำบลสันโป่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาพบผลการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับบริบททั่วไปของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อิง จังหวัด เชียงใหม่

เทศบาลตำบลสันโป่งได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันโป่ง เป็นเทศบาลตำบลสันโป่ง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2552 เนื่องจากมีการขยายตัวของชุมชนเมือง ในพื้นที่ตำบลสันโป่งเริ่มมีหมู่บ้านจัดสรร ห้างร้าน ปั๊มน้ำมัน รีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านกาแฟ เป็นต้น ทำให้เกิดการกลายเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทในระยะเวลาไม่กี่ปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อบทบาทสำคัญของการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง ที่จะต้องรองรับการขยายตัวของเมือง ในขณะที่ต้องมีการพัฒนาและอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่นของตนเองเอาไว้ โดยเฉพาะประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ดังนั้น บทบาทสำคัญของเทศบาลตำบลสันโป่ง ในการพัฒนาองค์กรใช้แนวคิดการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลสันโป่ง ภายใต้กรอบนโยบาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ของ กสช. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลสันโป่ง ในจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลได้กำหนดไว้หลายด้านและแต่ละด้านคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลเป็นหลัก โดยการจัดทำแผนงานโครงการ ซึ่งเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็นในระดับหมู่บ้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสาธารณูปโภคสาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค การพัฒนาระบบไฟฟ้าสาธารณะ ในการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลสันโป่งมีการพัฒนาคนเป็นหลัก ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ยังต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนกันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง การส่งเสริมกิจกรรมด้านนันทนาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในสังคม สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด รวมถึงการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การด้านสาธารณสุข เทศบาลตำบลสันโป่งได้มีการวางแผนพัฒนาโดยการรณรงค์ส่งเสริม ความรู้ ด้านสาธารณสุข และการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ มีการดำเนินการ โครงการป้องกันและแก้ไขโรคระบาด และโรคไม่ระบาดโดยความร่วมมือกับ อสม. สถานีอนามัยในพื้นที่สำหรับการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม นั้นเทศบาลตำบลสันโป่งได้ทำการส่งเสริมด้านการศึกษา โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลสันโป่ง จัดหาบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มพูนทักษะการเรียนการสอนให้กับนักเรียน สนับสนุน

อาหารกลางวันและอาหารเสริมนมให้กับเด็กนักเรียนในสังกัดได้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา งานรัฐพิธีและประเพณีวันสำคัญทางศาสนาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในการพัฒนา^{ด้านเศรษฐกิจ} เทศบาลตำบลสันโป่งมีแผนการพัฒนาโดยการสนับสนุนกลุ่มองค์กรอาชีพ เพื่อพัฒนารายได้กลุ่ม และส่งเสริมสนับสนุนผลิตภัณฑ์ในชุมชนสินค้า OTOP ให้ได้รับมาตรฐาน สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ ส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ในการเพิ่มผลผลิตและวิธีดูแลผลผลิตให้มีคุณภาพส่งเสริมให้มีการทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชน เป็นต้น ในการพัฒนา^{ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม} เทศบาลตำบลสันโป่งมีการดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนรักษาความสะอาดในหมู่บ้าน ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ภายในชุมชนให้มีความสวยงาม ร่มรื่น ลดปัญหาภาวะโลกร้อนได้ ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับด้านการเมือง และการบริหารจัดการองค์กรนั้น มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงาน ลูกจ้าง คณะผู้บริหาร และสภามีความรู้ในด้านกฎหมาย ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน จนถึงรับทราบข้อมูลข่าวสารที่สำคัญให้มากขึ้น

5.1.2 บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บทบาทในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง ในการพัฒนาพัฒนาด้านการเมือง การพัฒนา^{ด้านเศรษฐกิจ} การพัฒนา^{ด้านสังคมและวัฒนธรรม} เทศบาลตำบลสันโป่งมีการพัฒนาครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดและการพัฒนาที่ให้แนวนโยบายของรัฐเป็นกรอบในการพัฒนา บนพื้นฐานของระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประชาชนผู้นำชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาอยู่ในระดับที่ดี แต่ก็พบปัญหาเนื่องจากเทศบาลตำบลสันโป่งยังมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการพัฒนา และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในกระบวนการพัฒนา และการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานยังมีน้อย ในขณะที่เทศบาลตำบลสันโป่งยังให้การสนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรชุมชนดำเนินกิจกรรมน้อย ซึ่งเทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนรู้เห็นและรับผิดชอบในการพัฒนาทุกขั้นตอน และเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นๆ และการสร้างภาคีเครือข่ายในการพัฒนาในพื้นที่ให้มากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้จะต้องกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการพัฒนาและสร้างกระบวนการเป็นเจ้าของท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

5.1.3 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ พบว่า

(1) ประชาชนในตำบลสันโป่งยังไม่มีรู้และความเข้าใจในบทบาทการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง และมองว่าการพัฒนานั้นเป็นหน้าที่หลักขององค์กรภาครัฐ และรอการพัฒนาจาก

เทศบาลตำบลสันโป่งฝ่ายเดียว ตลอดจนประชาชนยังไม่มีความรู้ในเรื่องของระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับเท่าที่ควร

(2) ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการทำมาหากินและการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวมากกว่า และรวมไปถึงการจัดกิจกรรมไม่ตรงเวลากับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย และประชาชนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆได้ เป็นต้น

(3) เทศบาลตำบลสันโป่งยังมีการประชาสัมพันธ์น้อยในการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาและผลการพัฒนาที่ผ่านมา เนื่องจากความต่อเนื่องในการประชาสัมพันธ์และการแจ้งข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ตลอดจนเทศบาลตำบลสันโป่งยังไม่มีมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในกระบวนการพัฒนา การดำเนินงานต่างๆภายใต้กฎระเบียบ นโยบายต่างๆ ซึ่งเทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องแสดงบทบาทในการให้ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น

(4) การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบลสันโป่งให้องค์กรชุมชนหรือกลุ่มผู้นำชุมชนยังมีน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

5.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(1) การจัดสรรงบประมาณในการชักจูงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การแจกสิ่งของของรางวัล เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับประชาชนให้เข้าร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณให้กับกองทุนหรือกลุ่มองค์กรในชุมชน

(2) การสร้างแนวคิดและทัศนคติ ในเชิงบวกและการสร้างกระบวนการความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนเห็นว่าการพัฒนานั้น เป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนเข้ามามีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และร่วมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นเจ้าของท้องถิ่นตนเองอย่างแท้จริง

(3) ในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน เทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยเร็วอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมในทุกพื้นที่

(4) เทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องมีการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ ทั้งการดำเนินโครงการกิจกรรม หรือขณะดำเนินกิจกรรม และการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมหรืองานต่างๆ ไม่เพียงแต่เพียงประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน ควรมีการจัดทำจดหมายข่าว วารสารแสดงผลงานต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารของเทศบาลตำบลสันโป่งอย่างต่อเนื่อง

(5) การใช้กลุ่มองค์กรชุมชนหรือผู้นำชุมชนในการเป็นภาคีเครือข่ายในการพัฒนา ซึ่งมีบางภารกิจที่เทศบาลขาดในเรื่องขององค์ความรู้หรือหลักวิชาการต่างๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้าน

สาธารณสุข เป็นต้น เทศบาลตำบลสันโป่งควรประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันพัฒนา

5.1.5 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(1) เทศบาลตำบลสันโป่งควรมีการแสดงบทบาทในด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบล และส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม เช่น การจัดเวทีประชาคม จึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อรับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของในชุมชน

(2) เทศบาลตำบลสันโป่งควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ หรือเกิดการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นๆ นอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น สถาบันทางการศึกษาที่สามารถสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการบริหารจัดการหรือพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งลดความซ้ำซ้อนในการสนับสนุนงานซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การแสดงบทบาททางด้านเศรษฐกิจ เทศบาลตำบลสันโป่งควรมีการสรรหางบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เพื่อสามารถนำงบประมาณที่ได้สนับสนุนให้กับองค์กรชุมชน โดยตรง เพื่อให้องค์กรเหล่านั้นสามารถดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชนเอง เกิดกระบวนการร่วมมือ เกิดการบริหารจัดการภายในกลุ่มนั้นๆ ได้

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาท้องถิ่น ยังพบว่า บทบาทสำคัญในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่งนั้นคือ นโยบายการบริหารของผู้บริหารท้องถิ่น หรือนายกเทศมนตรีงานภายใต้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และงบประมาณ โดยมีเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการเป็นผู้นำนโยบายต่างๆ ไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยใช้ผู้นำชุมชนในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการ ทั้งนี้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ นั้น จะต้องปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละปีรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ โดยผ่านการพิจารณาของสภาท้องถิ่น ซึ่งบทบาทในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่งปัจจุบันมีการพัฒนาครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งการพัฒนาด้านการเมือง การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม

บทบาทสำคัญที่เทศบาลตำบลสันโป่งควรมีการปรับปรุง หรือพัฒนาให้มากขึ้น คือการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากขึ้น โดยการใช้หลักการประชาสัมพันธ์หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ เข้ามาเป็นสื่อกลาง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน เมื่อประชาชนมี

ความรู้ หรือได้รับรู้ข่าวสารมากขึ้น ประชาชนก็จะได้เข้ามามีบทบาทร่วมหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์ตามหลักแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

5.2.1 บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

พบว่า บทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาแต่ละด้านทั้งการพัฒนาทางการเมือง การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม ประชาชนในพื้นที่ตำบลสันโป่งเห็นว่าเทศบาลมีบทบาทการพัฒนาครอบคลุมทุกด้านซึ่งในการพัฒนานั้นต้องเป็นไปตามกรอบของระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐส่วนกลาง ทั้งอำเภอและจังหวัด ซึ่งสิ่งที่เทศบาลจะต้องมีการปรับบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ได้แก่ 1) การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนา 2) การส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 3) การประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น 4) เทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องจัดสรรงบประมาณหรือสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้องค์กรชุมชนหรือประชาชนดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมเอง เช่น กิจกรรมทางศาสนาและประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับ แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของ **ธนสวรรค์ เจริญเมือง** กล่าวว่าการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่นกิจการที่ท้องถิ่น มีสิทธิจัดการดูแลมักจะ ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ ๆ 2 อย่าง ที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือ การทหารและการต่างประเทศและสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ของ **อุทัย หิรัญโต** ที่ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจ ให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

จะเห็นได้ว่า การศึกษาบทบาทการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ นั้น เป็นการแสดงบทบาทการพัฒนาภายใต้แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เทศบาลตำบลสันโป่งมีบทบาทการพัฒนาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรมเป็นไปตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเทศบาล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้การศึกษบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่งยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ ลิขิต ชีรวะกิน ที่กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนา ชนบท แบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมี อุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชน ในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนา ชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเอง ของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง กัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระ ในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่าง แท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่ หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” เกิด ความคาดหวัง ทุกปีจะมี “ลาถลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบ พึ่งพา ไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น การ กระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

จะเห็นได้ว่าบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาด้านการเมือง ที่สืบเนื่องมาจาก กระบวนการเลือกตั้ง การส่งเสริมการมีส่วนร่วม หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการ ดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันโป่ง เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น การเสนอโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนเรื่องต่างๆ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันโป่งในทุกขั้นตอน รวมทั้งบทบาท ของเทศบาลตำบลสันโป่งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จากผล การศึกษาสามารถอธิบายได้ว่า ปัญหาหลักของการพัฒนานั้น คือ ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ประชาชน เนื่องจากประชาชนในตำบลสันโป่งยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อย อยู่ มีเพียงผู้นำชุมชนบางกลุ่มเท่านั้นที่เข้าร่วมในการพัฒนาในทุกขั้นตอน

5.2.2 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า

1) จากผลการศึกษบทบาทการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง คือ ประชาชนใน ตำบลสันโป่งส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ และความสนใจในการพัฒนา ซึ่งคนในตำบลส่วนใหญ่ไม่ได้เข้า มามีส่วนร่วม และยังมีมองว่าการพัฒนานั้นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ

ผู้นำชุมชน เป็นหน้าที่ของรัฐรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประชาชนเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานภาครัฐที่สามารถเข้าไปแสดงบทบาทในการพัฒนาในทุกด้านรวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณในการพัฒนา ตลอดจนการเข้ามาช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ขัดแย้งกับแนวคิดของ ชูวงศ์ ฉายะบุตร ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ นอกจากนี้แล้วการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งที่รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจำลองรูปแบบการปกครองในระดับชาติ

จะเห็นได้ว่า การศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง จะพบว่าประชาชนในเทศบาลตำบลสันโป่งจะให้ความสำคัญมากในการพัฒนาที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผลกระทบโดยตรง หรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาด้านนั้นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการเมือง ได้แก่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมือง คือการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในฐานะที่เป็นหน้าที่ของประชาชนอยู่แล้ว แต่กลับพบปัญหาคือประชาชนในตำบลสันโป่งยังขาดความรู้ในเรื่องกระบวนการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ทำให้การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่นแต่ละครั้งนั้นส่วนใหญ่เพียงเพื่อไม่ให้ตนเองเสียสิทธิทางการเมืองเท่านั้น ดังนั้นปัญหาสำคัญที่เทศบาลสันโป่งต้องประสบคือการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความสนใจเรื่องของผลการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลักการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูศักดิ์ เทียงตรง ที่กล่าวถึงการปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมา ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด จะเห็นได้ว่า

2) สำหรับปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง นั้น ปัญหาที่พบคือเทศบาลตำบลสันโป่ง ต้องให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน หรือการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆให้ครอบคลุม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์อาจเป็นสิ่งที่สร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่งได้ ทั้งนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แสดงบทบาทสำคัญในการพัฒนาร่วมกันระหว่างเทศบาลตำบลสันโป่งและประชาชนในพื้นที่ เพื่อ การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิชา พิษพันธ์ไพศาล ได้ทำการศึกษาการ พัฒนารูปแบบในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอนัส นิคม จังหวัดชลบุรี ในการศึกษารุ่นนี้ พบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชน และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ประชุมเวทีประชาคมมีการนำข้อมูลหรือ ปัญหาความต้องการของประชาชนมากำหนดคน โยบายในการพัฒนาตำบล มีการติดตามและ ตรวจสอบโครงการเมื่อเกิดข้อผิดพลาด หรือมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนิน โครงการต่างๆ เพื่อ ประโยชน์ส่วนร่วม มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและให้ความสำคัญกับปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชน บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่กระทำจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล

จะเห็นได้ว่าปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่งคือ มีการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบไม่ทั่วถึง ดังนั้นเทศบาลตำบลสัน โป่งจะต้องแสดงบทบาทในการพัฒนา ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ภาวะเบียบ หรือ ผลการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน รวมทั้งงบประมาณรายรับรายจ่ายในแต่ละปี เพื่อให้ประชาชนสามารถ เข้ามาตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลสันโป่งในทุกขั้นตอน

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนา บทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

5.3.1 ในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน ประชาชนมีความต้องการให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณมาเพื่อให้ประชาชนสามารถมีงบประมาณในการ ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมตลอดจนสิ่งแวดล้อม ซึ่งหาก การจัดสรรงบประมาณนั้นเป็นไปตามระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่รัฐบังคับให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งการจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรชุมชน หรือหมู่บ้านนั้น เป็นการกระจายอำนาจการพัฒนาหรือการปรับเปลี่ยนบทบาทขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น พร้อมๆกับการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนได้ แสดงออกทั้งความคิด และการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดจิตสำนึกและความห่วงแหน ท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

5.3.2 การส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกระบวนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กรโดยการพัฒนาความรู้ เพิ่มทักษะเพื่อที่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

5.3.3 เทศบาลตำบลสันโป่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นการพัฒนาที่ประชาชนได้รับทราบและเห็นผลเชิงประจักษ์ ซึ่งการพัฒนาจะต้องพัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาคน ผู้นำชุมชน การสร้างเครือข่ายกลุ่มองค์กรชุมชนที่จะเข้ามาช่วยท้องถิ่นพัฒนา นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมก็เป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากพื้นที่ของตำบลสันโป่งเป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท ยังมีความเป็นชนบทและมีธรรมชาติที่ยังคงต้องรักษาไว้และใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด อีกทั้งต้องมีการพัฒนาครอบคลุมทุกหมู่บ้านและรับดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างรวดเร็วที่สุด โดยเฉพาะปัญหาด้านสาธารณสุข เป็นต้น

5.4 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้ศึกษามีข้อค้นพบว่า เทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการกำหนดเป็นนโยบายด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคมการศึกษาและศาสนาวัฒนธรรม และนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้แล้ว พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 และพระบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้ชัดเจน เทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องนำแนวทางที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้มาเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถแยกข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นดังนี้

5.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) บทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำนโยบายของผู้บริหาร นโยบายของรัฐ และอำนาจหน้าที่ที่รัฐให้ทำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

2) การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบลสันโป่ง เพื่อพัฒนาในด้านต่างในหมู่บ้านจะต้องกระจายงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน หรือใกล้เคียงกัน ครอบคลุมทุกด้าน

3) การบูรณาการร่วมระหว่างเทศบาลตำบลสันโป่ง กับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการกำหนดวิธีการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน

4) การส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลสันโป่งได้มีองค์ความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาท้องถิ่น

5) การประชาสัมพันธ์ทั้งการดำเนินโครงการ กิจกรรม หรือแม้แต่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ประชาชนควรรู้ ดังนั้นเทศบาลตำบลสันโป่งจะต้องให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์มากขึ้น โดยจะต้องมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ได้ตลอดทั้งปี

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ผลการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาท้องถิ่น ครั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่มีปัญหา ลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ภายใต้การกระจายอำนาจในการพัฒนาอย่างแท้จริง

5.4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องครั้งต่อไปสำหรับผู้สนใจ

1) เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด เพื่อสามารถนำผลการศึกษาที่ได้พัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมได้

2) ควรมีการศึกษาถึงระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ หรือภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในการแสดงบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นนี้มีหน่วยงานที่กำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด